

Wrocław, 18 maja 2012 roku

WK.60/309/K-7/12

**Pan
Marek Chmielewski
Wójt Gminy Dzierżoniów**

**ul. Piastowska 1
58-200 Dzierżoniów**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 ze zm.) przeprowadziła, w okresie od 9 stycznia do 21 marca 2012 roku, kontrolę kompleksową gospodarki finansowej gminy Dzierżoniów. Ustalenia kontroli przedstawione zostały w protokole, którego jeden egzemplarz został przekazany Panu Wójtowi w dniu jego podpisania.

Kontrolą objęto losowo wybrane operacje finansowo-gospodarcze dokonane w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 30 września 2011 roku w zakresie poniesionych wydatków budżetowych, prawidłowości i skuteczności gromadzenia dochodów własnych z tytułu podatków i źródeł majątkowych oraz przestrzegania obowiązków w zakresie ewidencji i inwentaryzacji majątku Gminy.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia wymagające podjęcia czynności naprawczych wystąpiły w następujących zakresach:

W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej

Jednostka nie przestrzegała zasady terminowości regulowania zobowiązań powstałych w 2009 roku na łączną kwotę 15.127,42 zł (15 faktur) oraz wynikających z 10 faktur z 2010 roku na łączną kwotę 15.484,05 zł. Opóźnienia w płatnościach zobowiązań z 2009 roku wyniosły do 57 dni, natomiast z 2010 roku do 11 dni po upływie terminu płatności. Ponadto ustalono, że Gmina w 2009 roku nie przekazywała terminowo dotacji (wynikającej z umowy zawartej w dniu 19 grudnia 2008 roku) na rzecz Stowarzyszenia Przyjaciół Zwierząt AZYL w Dzierżoniowie. W umowie określono, że przyznane środki dla Stowarzyszenia AZYL Gmina miała przekazywać w ratach miesięcznych, w wysokości 1/12 rocznej kwoty dotacji, do 10 dnia każdego miesiąca. Tymczasem transze dotacji dla Stowarzyszenia były przekazane w terminach: 3 lutego za styczeń, luty, marzec, 17 kwietnia za kwiecień, 4 czerwca za maj i czerwiec, 29 lipca za lipiec i sierpień, 29 października za wrzesień i październik oraz 18 grudnia za miesiące listopad i grudzień. W objętej kontroli dokumentacji nie stwierdzono zapłaty odsetek za zwłokę, jednak powyższe nieterminowe realizowanie zobowiązań stanowiło o nieprzestrzeganiu zasad określonych w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240, ze zm.), w myśl których wydatki powinny być dokonywane w terminach ustalonych przy zaciąganiu zobowiązań.

Na skutek nienależnie pobieranego od podatnika przez Gminę podatku rolnego w latach 2008–2010, jednostka w 2011 roku poniosła koszt z tytułu odsetek w wysokości 650 zł od zwróconej nadpłaty w podatku. Powyższe wskazuje na niedostateczną kontrolę określoną w art. 68 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, który mówi, że kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

W zakresie realizacji budżetu

Nie żądano określonych w przepisach art. 6 ust. 9 ustawy pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 roku nr 95, poz. 613 ze zm.) złożenia deklaracji podatkowych od podatników podatku od nieruchomości, działających na nieruchomościach gminnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zwolnionych uchwałą rady z opodatkowania w 2010 i 2011 roku. Zgodnie z przepisami art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 roku nr 8, poz. 60 ze zm.) - organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku, z zagrożeniem sankcji wynikających z art. 54 § 1 i art. 56 § 4 ustawy z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 roku nr 111, poz. 765 ze zm.). Ponadto nie wykazywano skutków tych zwolnień w sprawozdaniach Rb-27S wbrew przepisom § 16 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. nr 20, poz. 103). Naruszono w ten sposób obowiązującą organy podatkowe zasadę powszechności opodatkowania określoną przepisami art. 3 ust. 1 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Powyższe dotyczyło podatników o numerach kart kontowych: 122488 i 11483, a skutki niewykazanych w sprawozdawczości zwolnień wyniosły w tych przypadkach łącznie: 2.503 zł w 2010 roku i 2.545 zł w 2011 roku. Z § 3 ust. 1 pkt 10 instrukcji stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej wynika, że w kolumnie „skutki udzielonych ulg i zwolnień” wykazuje się skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami uchwał rad gmin. Podczas kontroli deklaracje podatkowe ww. podatników zostały złożone, a pracownicy organu zapewnili o podjęciu czynności zmierzających do korekty sprawozdań za lata 2010-2011.

W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym

Podczas sporządzania dokumentacji przetargowej dotyczącej sprzedaży lokalu mieszkalnego przy ul. Szkolnej 10/1 w Mościsku nie zachowano należytej staranności w zakresie zgodności protokołu z przetargu ze stanem faktycznym. W protokole z przeprowadzonego postępowania wskazano datę przeprowadzenia przetargu 16 lipca 2010 r. zamiast faktycznego terminu przetargu - przeprowadzonego w dniu 22 lipca 2010 roku /zgodnie z ogłoszeniem Wójta/. Skutkowało to błędnym

zapisem w umowie notarialnej Rep. A nr 6066/2010 z 24.08.2010 r. do którego za protokołem przeniesiono nieprawidłową datę przetargu. Powyższa nieprawidłowość stanowi naruszenie przepisów § 10 ust. 1 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości /Dz.U. z 2004 roku nr 207, poz. 2108 ze zm./. Osobami odpowiedzialnymi za prawidłowe ujęcie danych w dokumentacji sprzedaży byli: Przewodniczącego Komisji przetargowej i Zastępcę Wójta składający do umowy oświadczenie woli w imieniu gminy. Podczas kontroli do ww. umowy wniesiono notarialne sprostowanie i przedłożono kontrolującą jej poprawioną wersję.

Nie przestrzegano obowiązującej w Urzędzie Gminy Instrukcji stanowiącej zał. Nr 1 do zarządzenia nr 15/15/10 Wójta Gminy z dnia 30 grudnia 2010 roku /część -"Ustalenia szczegółowe str. 10"/ w zakresie uzgadniania zmian zaistniałych w obrębie ewidencji analitycznej gruntów przez referat merytoryczny z pracownikiem Referatu Finansowo-Budżetowego, zajmującego się ewidencją i rozliczaniem środków trwałych Urzędu Gminy, z częstotliwością 4 razy w roku do dnia 10 miesiąca po każdym kwartale w formie wydruku z rejestru gruntów. W praktyce urzędu do zrealizowanych w danym roku transakcji zbycia lub nabycia nieruchomości referat merytoryczny ds. mienia komunalnego pn. Referat Mienia Komunalnego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska przekazywał jednorazowo do Referatu Finansowo-Budżetowego Urzędu Gminy pod datą 31 grudzień danego roku informacje zbiorcze o zmianach ewidencyjnych w mieniu komunalnym do konta 011 /grunty i budynki/ zaistniałe w roku, w celu ich zaksięgowania. Skutki nieterminowej ewidencji zmian stanu środków trwałych /grunty/ na koncie 011 w latach 2009 do 2011 roku wyniosły po stronie Wn tego konta 411.433,22 zł /zwiększenia/ oraz po stronie Ma 5.800.164,33 zł /zmniejszenia/. Powyższy sposób ujmowania zmian ewidencyjnych nieruchomości naruszał przepisy art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku nr 152, poz. 1223 ze zm.), zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym.

Nie dopełniono obowiązku ustawowego wynikającego z przepisów art. 56 w związku z art 51 i 53 do 55 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. nr 115, poz. 741 ze zm.) w zakresie wydzielenia z zasobu majątkowego Gminy i przekazania podległym jednostkom gminnym, w tym oświatowym, w trwały zarząd /decyzją Wójta/ nieruchomości służących celom statutowym tych jednostek. Na dzień realizowanej przez Izbę kontroli wykazano, że gmina przekazała swoim jednostkom organizacyjnym nieruchomości w formie 5 umów użyczenia, co nie spełnia regulacji prawnej ustalonej ww. przepisami ustawy. Przekazanie nieruchomości w trwały zarząd Decyzją Wójta jest czynnością o charakterze publicznoprawnym i pozwala podległym jednostkom rozporządzać tymi nieruchomościami w pełnym oczekiwanym zakresie łącznie z ich utrzymaniem jak i adekwatną ewidencją księgową na kontach majątkowych jednostki.

Przyczynami opisanych powyżej nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa i jego błędnej interpretacji, a także brak należytej kontroli wewnętrznej, przejawiający się brakiem nadzoru położonych nad pracą podległych im pracowników. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi Wójt oraz Skarbnik Gminy.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe panu Wójtowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 ze zm.) wnosi o podjęcie działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia, poprzez realizację poniższych wniosków:

1. Regulowanie zobowiązań finansowych w terminach ich wymagalności wskazanych w zawartych umowach oraz w wystawionych fakturach, celem wyeliminowania ewentualnych konsekwencji w postaci ponoszenia kosztów odsetek, zgodnie z przepisami określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240, ze zm.).
2. Zapewnienie funkcjonowania skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w zakresie ustalania oraz zwrotów nadpłat w podatkach, zgodnie z postanowieniami art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
3. Przestrzeganie zasady powszechności opodatkowania nieruchomości, w podatku od nieruchomości, wynikającej z przepisów art. 3 ust. 1 ww. ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 roku nr 95, poz. 613 ze zm.) oraz prowadzenie poprawnej ewidencji i sprawozdawczości podatkowej, w tym:
 - żądanie określonych w przepisach art. 6 ust. 9 ustawy pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych deklaracji podatkowych od podatników podatku od nieruchomości, działających na nieruchomościach gminnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zwolnionych uchwałą rady z opodatkowania, zgodnie z przepisami art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 roku nr 8 poz. 60 ze zm.),
 - wykazywanie skutków zwolnień udzielanych na podstawie uchwał Rady Gminy w sprawozdaniach Rb-27S według przepisów § 16 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. nr 20, poz. 103). w sposób określony w § 3 ust. 1 pkt 10 instrukcji stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia.
4. Przestrzeganie obowiązującej w Urzędzie Gminy Dzierżoniów Instrukcji stanowiącej zał. Nr 1 do zarządzenia nr 15/15/10 Wójta z dnia 30 grudnia 2010 roku /część -"Ustalenia szczegółowe str. 10" w zakresie obowiązku uzgadniania przez referat merytoryczny z pracownikiem Referatu Finansowo-Budżetowego, zajmującego się ewidencją i rozliczaniem środków trwałych Urzędu

Gminy, zmian zaistniałych w obrębie ewidencji analitycznej gruntów z częstotliwością 4 razy w roku do dnia 10 miesiąca po każdym kwartale w formie wydruku z rejestru gruntów.

5. Spowodowanie, poprzez ustanowienie trwałego zarządu, wyposażenia jednostek organizacyjnych Gminy w niezbędny do ich celów statutowych majątek zgodnie z przepisami art. 56 w związku z art 51 i 53 do 55 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. nr 115, poz. 741 ze zm.).

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Grzegorz Powązka

Przewodniczący Rady Gminy w Dzierżoniowie